

Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

●● Feiten en cijfers

● Is er werkelijk een digitale kloof?

Ja. Cijfers bevestigen dat in België nog steeds een digitale kloof bestaat en dat deze een weerspiegeling is van de sociale ongelijkheid. Er is een groot verschil merkbaar in internetgebruik en PC-bezit volgens opleidingsniveau, activiteitsstatus, leeftijd, geslacht en regio. Het is wel positief dat deze kloof kleiner lijkt te worden.

Toelichting:

Volgens de [ICT-enquête](#) uit 2007, heeft 24% van de Belgen tussen 16 en 74 jaar nog nooit een computer gebruikt en heeft 29% nog nooit op het internet gesurft.

Een computer is in 67% van de Belgische gezinnen (met minstens één persoon tussen 16 en 74 jaar) aanwezig. In 2006 was dit slechts 57%. Ook bij het gebruik van internet merken we in 2007 een stijging: 60% van de Belgische huishoudens heeft een internetverbinding. In 2006 bedroeg dit 54% en in 2005 50%. Vooral éénoudergezinnen hebben in 2007 geïnvesteerd in de aankoop van een PC en van een internetverbinding.

De digitale kloof hangt duidelijk samen met de arbeidssituatie, het opleidingsniveau en de leeftijd.

Zo heeft 34% van de werklozen nog nooit gesurft (in 2006 41%), tegenover 15% van de loontrekkenden (2006: 20%) en 16% zelfstandigen (2006: 20%). Studenten daarentegen zijn bijna allemaal al eens op het internet geweest. 62% van diegenen die niet studeren, werken of werkzoekend zijn, is nooit op het internet geweest (2006: 67%).

Het opleidingsniveau speelt ook een rol: 51% van de laaggeschoolden heeft nog nooit internet gebruikt tegenover slechts 8% van de hooggeschoolden.

De digitale kloof neemt ook toe met de leeftijd: 76% van de bevolking tussen 65 en 74 jaar is nog nooit op het internet geweest, tegenover 5% van de 16 tot 24-jarigen.

Als we kijken naar het relatief aantal mannen en vrouwen dat nog nooit een computer gebruikt heeft, zien we het verschil tussen beide geslachten toenemen met de leeftijd. 45% van de mannen tussen de 55 en 74 jaar en 61% van de vrouwen uit dezelfde leeftijdscategorie gebruikt nooit een computer. Het internet is een nobele onbekende voor 52% van de mannen en 67% van de vrouwen tussen de 55 en 74 jaar. Het verschil tussen beide geslachten blijft ook opmerkelijk als we het opleidingsniveau bekijken: ongeacht het opleidingsniveau scoren mannen beter zowel op het vlak van computergebruik als dat van internetgebruik.

Van de 40% huishoudens die geen internet hebben, vindt de helft dit niet nodig of ongewenst. Dat is ongeveer een zelfde percentage als in 2006. 13% vermeldt daarnaast als reden het feit dat ze elders toegang hebben tot het internet. Driekwart van die huishoudens heeft geen toegang om financiële redenen of omdat de nodige ICT-vaardigheid ontbreekt. Er zijn wel opmerkelijke verschillen qua motivering om géén internet in huis te halen naargelang het type gezin. Zo vinden eenoudergezinnen de kostprijs van de apparatuur en de verbindingkost vaker te duur, terwijl gezinnen met twee volwassenen zonder kinderen veel meer het nut van een internetaansluiting betwijfelen.

Het percentage van de bevolking dat nog nooit een computer heeft gebruikt, ligt hoger in Wallonië (29%) dan in de rest van het land (in Vlaanderen 22% en in Brussel 21%). 61% van de Waalse gezinnen beschikt thuis over een PC. Ook het percentage van de bevolking dat nog nooit op het internet heeft gesurft ligt in Wallonië hoger dan in de rest van het land. De Waalse gezinnen zijn ook minder vaak aangesloten op het internet. In vergelijking met de voorgaande jaren zijn de verschillen tussen de drie gewesten in 2007 echter aanzienlijk verminderd.

Ons land bevindt zich in de Europese middenmoot wat betreft internettoegang. België scoort daarmee beter dan de Mediterrane landen, maar moet zijn meerdere erkennen in onder andere Nederland (in 2006 80% on line), Denemarken (79% in 2006) en Zweden (77% in 2006). Cijfers van Eurostat tonen aan dat in de periode 2002-2006 de groei verdergezet werd in de Europese Unie.

Uit de meest recente cijfers van de [EU-SILC enquête](#) die het armoederisico becijfert bij de Belgische bevolking blijkt dat in 2004 bijna 9% van de bevolking over onvoldoende middelen beschikte om een pc aan te schaffen. 22,6% van de personen die onder de armoedegrens leven kunnen zich geen pc veroorloven, t.o.v. 6,5% van de bevolking boven de armoedegrens (bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek (2006), [Persbericht EU-SILC 2004](#)).

12,3% van de Belgen woont in een huishouden dat omwille van financiële redenen geen internettoegang heeft (bron: NAPincl 2006-2008: [Indicatoren](#), p. 18).

Tabel 12a: Percentage huishoudens (met minstens 1 persoon tussen 16 en 74 jaar) met een PC thuis, volgens gezinssamenstelling en bevolkingsdichtheid, België en gewesten, 2006-2007

	België		Brussels Hoofdstedelijk Gewest		Vlaams Gewest		Waals Gewest	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Alle huishoudens	57	67	57	64	64	72	46	61
Gezinssamenstelling								
één volwassene zonder kinderen	38	47	47	55	42	50	27	39
éénoudergezin	54	70	51	65	68	80	42	63
twee volwassenen zonder kinderen	52	61	60	66	56	63	41	55
twee volwassenen met kinderen	78	86	72	75	84	90	67	83
drie of meer volwassenen zonder kinderen	79	88	82	78	85	92	65	81
drie of meer volwassenen met kinderen	79	91	69	85	87	95	69	86
huishoudens zonder kinderen	51	60	54	60	57	65	39	53
huishoudens met kinderen	74	85	66	75	83	90	63	80
Bevolkingsdichtheid								

in dichtbevolkt gebied	56	66	57	64	63	72	43	57
in middelmatig bevolkt gebied	60	70	-	-	65	71	50	67
in dunbevolkt gebied	48	58	-	-	60	-	47	58

bron: FOD Economie - Afdeling Statistiek en Economische Informatie (2006), [Eerste officiële cijfers over de digitale kloof in België](#) en (2007), [ICT-statistieken bij huishoudens](#)

Tabel 12b: Percentage van de bevolking (tussen 16 en 74 jaar) dat tijdens de laatste drie maanden de computer heeft gebruikt, naar leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en sociale status, België en gewesten, 2006-2007

	België		Brussels Hoofdstedelijk Gewest		Vlaams Gewest		Waals Gewest	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Totaal	67	70	71	72	70	73	60	64
Man	70	74	74	75	74	77	63	68
Vrouw	63	66	69	70	65	69	57	61
Leeftijd								
16-24 jaar	89	92	96	89	94	95	79	88
25-34 jaar	84	84	84	86	87	87	77	78
35-44 jaar	78	83	75	75	82	87	70	77
45-54 jaar	69	71	72	70	74	75	61	63
55-64 jaar	45	52	50	59	47	56	40	42
65-74 jaar	18	22	23	27	21	23	12	19
Opleidingsniveau								
hoog	90	91	88	92	93	94	84	85
gemiddeld	74	77	75	75	78	80	65	72
laag	45	48	52	50	45	49	72	46

Leeftijd en geslacht								
mannen 16-24 jaar	89	93	95	93	95	97	77	86
mannen 25-54 jaar	79	81	78	78	83	84	71	74
mannen 55-74 jaar	42	48	47	53	45	50	35	41
vrouwen 16-24 jaar	89	91	96	87	93	93	82	90
vrouwen 25-54 jaar	75	78	77	78	78	81	67	71
vrouwen 55-74 jaar	26	31	32	40	26	33	22	25
Geslacht en opleiding								
mannen met hogere opleiding	92	93	92	94	95	95	86	89
vrouwen met hogere opleiding	88	89	85	90	92	92	82	82
mannen met gemiddelde opleiding	77	81	74	81	82	83	67	76
vrouwen met gemiddelde opleiding	71	73	76	70	74	76	62	68
mannen met lage opleiding	51	53	56	50	53	56	46	50
vrouwen met lage opleiding	39	43	48	50	37	43	39	41
Sociale status								

student	94	96	97	100	97	97	89	93
loontrekkend	81	84	83	85	84	87	73	77
zelfstandig	82	83	84	86	84	83	75	80
werkloos	55	61	63	61	58	66	50	58
andere	33	36	41	40	34	38	29	32

bron: FOD Economie - Afdeling Statistiek en Economische Informatie (2006), [Eerste officiële cijfers over de digitale kloof in België](#) en (2007), [ICT-statistieken bij individuen](#)

Tabel 12c: Percentage van de bevolking (tussen 16 en 74 jaar) dat nog nooit de computer heeft gebruikt, naar leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en sociale status, België en gewesten, 2006-2007

	België		Brussels Hoofdstedelijk Gewest		Vlaams Gewest		Waals Gewest	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Totaal	28	24	23	21	25	22	34	29
Man	24	21	20	21	21	18	31	26
Vrouw	31	28	26	22	29	26	37	33
Leeftijd								
16-24 jaar	7	4	3	9	3	2	14	7
25-34 jaar	11	10	10	8	7	7	18	16
35-44 jaar	17	12	21	20	13	9	25	16
45-54 jaar	25	23	23	22	21	20	34	30
55-64 jaar	46	41	43	32	44	38	51	50
65-74 jaar	75	69	67	61	73	69	82	73
Opleidingsniveau								
hoog	7	6	9	4	4	4	12	10
gemiddeld	19	16	17	15	15	14	28	21

laag	49	45	43	44	48	44	51	47
Leeftijd en geslacht								
mannen 16-24 jaar	8	4	4	7	3	0	17	9
mannen 25-54 jaar	16	14	17	16	12	11	24	19
mannen 55-74 jaar	49	45	43	42	47	42	55	52
vrouwen 16-24 jaar	6	5	2	11	4	3	10	5
vrouwen 25-54 jaar	20	17	17	16	16	14	27	23
vrouwen 55-74 jaar	68	61	62	46	66	60	72	66
Geslacht en opleiding								
mannen met hogere opleiding	5	4	6	4	3	3	9	7
vrouwen met hogere opleiding	8	7	12	4	5	6	15	12
mannen met gemiddelde opleiding	17	13	16	12	13	11	27	17
vrouwen met gemiddelde opleiding	21	20	17	18	18	17	29	24
mannen met lage opleiding	42	39	38	44	40	37	47	42
vrouwen met lage opleiding	55	51	47	43	57	51	55	53

Sociale status									
student	4	2	2	0	1	0	8	5	
loontrekkend	15	11	14	12	11	9	22	17	
zelfstandig	15	14	12	12	13	14	20	14	
werkloos	35	29	29	26	34	25	37	32	
andere	58	55	48	47	57	54	64	59	

bron: FOD Economie - Afdeling Statistiek en Economische Informatie (2006), [Eerste officiële cijfers over de digitale kloof in België](#) en (2007), [ICT-statistieken bij individuen](#)

Tabel 12d: Percentage van de bevolking (tussen 16 en 74 jaar) dat tijdens de laatste 3 maanden internet heeft gebruikt, naar leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en sociale status, België en gewesten, 2005-2006-2007

	België			Brussels Hoofdstedelijk Gewest			Vlaams Gewest			Waals Gewest		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Totaal	58	62	67	65	68	72	60	65	69	51	54	60
Man	62	66	70	69	71	74	64	70	73	55	58	64
Vrouw	53	58	63	61	66	69	56	61	66	46	50	57
Leeftijd												
16-24 jaar	83	86	91	86	96	89	87	93	95	76	73	86
25-34 jaar	74	79	82	79	82	86	79	83	85	63	70	74
35-44 jaar	69	73	79	74	70	76	72	78	84	60	64	72
45-54 jaar	57	64	67	60	69	68	60	68	70	50	54	59
55-64 jaar	36	40	47	42	44	56	38	41	49	30	37	40
65-74 jaar	12	14	19	19	21	25	12	15	21	10	10	15
Opleidingsniveau												
hoog	84	86	89	87	86	91	88	90	92	75	79	82

gemiddeld	62	68	74	67	73	75	65	72	77	56	59	68
laag	38	40	44	40	48	49	40	41	45	34	37	42
Leeftijd en geslacht												
mannen 16-24 jaar	83	86	91	86	94	92	87	93	96	76	71	84
mannen 25-54 jaar	69	74	77	74	75	78	72	79	81	62	66	70
mannen 55-74 jaar	32	36	43	40	42	49	33	38	45	27	32	38
vrouwen 16-24 jaar	83	87	91	85	97	86	87	92	94	76	75	88
vrouwen 25-54 jaar	63	69	74	70	74	78	68	73	78	53	59	66
vrouwen 55-74 jaar	19	21	28	25	28	38	19	22	29	16	19	22
Geslacht en opleiding												
mannen met hogere opleiding	87	89	92	91	90	93	90	91	94	79	84	87
vrouwen met hogere opleiding	81	84	87	82	82	89	86	89	91	71	74	78
mannen met gemiddelde opleiding	65	71	77	68	72	80	68	76	80	58	61	72
vrouwen met gemiddelde opleiding	59	65	70	66	73	70	61	68	73	53	56	65
mannen met lage opleiding	44	46	49	45	50	50	46	49	50	40	41	46
vrouwen met lage opleiding	32	34	39	36	45	49	34	34	39	27	33	37

Sociale status												
student	93	92	95	95	97	98	98	97	97	23	81	89
loontrekkend	71	75	80	79	80	83	74	79	83	64	65	73
zelfstandig	73	78	81	76	81	85	75	80	81	67	72	77
werkloos	45	51	58	51	60	61	47	54	61	42	46	54
andere	24	29	33	30	38	40	24	29	34	21	26	29

bron: FOD Economie - Afdeling Statistiek en Economische Informatie (2006), [Eerste officiële cijfers over de digitale kloof in België](#) en (2007), [ICT-statistieken bij individuen](#)

Tabel 12e: Percentage van de bevolking (tussen 16 en 74 jaar) dat nog nooit internet heeft gebruikt, naar leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en sociale status, België en gewesten, 2005-2006-2007

	België			Brussels Hoofdstedelijk Gewest			Vlaams Gewest			Waals Gewest		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Totaal	39	34	29	31	28	24	37	31	26	45	41	34
Man	35	30	25	28	26	22	33	27	23	40	37	30
Vrouw	43	37	32	34	30	26	40	35	30	49	44	37
Leeftijd												
16-24 jaar	13	8	5	12	2	10	10	4	2	18	18	8
25-34 jaar	21	16	13	16	14	10	17	11	10	30	25	20
35-44 jaar	26	23	16	20	25	20	23	18	13	34	31	22
45-54 jaar	40	33	29	37	28	26	38	28	26	46	41	35
55-64 jaar	61	56	48	56	52	38	59	55	46	66	60	55
65-74 jaar	87	83	76	78	77	68	86	82	75	89	87	81
Opleidingsniveau												

hoog	12	11	8	10	12	5	9	7	6	20	17	13
gemiddeld	33	26	21	29	21	20	32	23	18	38	35	26
laag	59	56	51	55	49	47	57	55	50	63	58	52
Leeftijd en geslacht												
mannen 16-24 jaar	12	9	6	13	4	8	9	3	2	17	20	12
mannen 25-54 jaar	27	22	18	21	21	18	24	17	14	33	30	23
mannen 55-74 jaar	65	60	52	58	55	46	64	59	51	70	64	57
vrouwen 16-24 jaar	14	8	4	12	1	11	11	5	3	19	16	5
vrouwen 25-54 jaar	32	26	21	25	22	18	28	22	18	41	35	28
vrouwen 55-74 jaar	79	75	67	72	69	54	79	75	66	82	78	73
Geslacht en opleiding												
mannen met hogere opleiding	10	8	6	6	8	5	8	6	5	16	13	9
vrouwen met hogere opleiding	14	12	10	14	15	6	10	8	7	23	21	16
mannen met gemiddelde opleiding	31	24	18	27	22	17	29	19	16	35	34	24
vrouwen met gemiddelde opleiding	36	29	24	30	21	22	35	26	22	41	37	28
mannen met lage opleiding	53	49	45	51	46	45	51	47	44	56	53	46
vrouwen met lage	66	62	56	60	53	48	64	63	56	70	63	58

opleiding												
Sociale status												
student	6	6	3	4	2	1	2	1	1	12	14	6
loontrekkend	25	20	15	19	17	14	23	16	12	30	29	21
zelfstandig	24	20	16	21	14	13	22	18	16	31	26	16
werkloos	48	41	34	41	33	31	47	41	31	52	44	38
andere	73	67	62	65	58	52	73	67	62	75	70	66

bron: FOD Economie - Afdeling Statistiek en Economische Informatie (2006), [Eerste officiële cijfers over de digitale kloof in België](#), (2007), [ICT-statistieken bij individuen](#)

Tabel 12f: Percentage huishoudens (met minstens 1 persoon tussen 16 en 74 jaar) met een internetconnectie thuis, volgens gezinssamenstelling en bevolkingsdichtheid, België en gewesten, 2005-2006-2007

	België			Brussels Hoofdstedelijk Gewest			Vlaams Gewest			Waals Gewest		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Alle huishoudens	50	54	60	48	51	58	56	60	65	41	45	53
Gezinssamenstelling												
één volwassene zonder kinderen	30	33	40	37	40	48	34	37	43	19	25	31
éénoudergezin	44	48	59	39	47	51	51	59	72	40	38	49
twee volwassenen zonder kinderen	40	47	54	49	54	60	43	49	56	31	40	46
twee volwassenen met kinderen	71	75	80	64	64	71	77	81	85	62	66	74
drie of meer volwassenen zonder kinderen	74	78	84	68	79	78	78	84	88	65	66	76

drie of meer volwassenen met kinderen	78	82	86	55	71	80	86	88	91	73	74	79
huishoudens zonder kinderen	43	47	54	44	48	55	48	52	58	33	38	45
huishoudens met kinderen	69	72	78	58	61	68	76	80	84	61	63	70
Bevolkingsdichtheid												
in dichtbevolkt gebied	49	52	60	48	51	58	54	58	66	39	41	49
in middelmatig bevolkt gebied	54	58	63	-	-	-	57	61	65	45	51	58
in dunbevolkt gebied	41	44	50	-	-	-	51	60	-	40	44	50

bron: FOD Economie - Afdeling Statistiek en Economische Informatie (2006), [Eerste officiële cijfers over de digitale kloof in België](#) en (2007), [ICT-statistieken bij huishoudens](#)

Tabel 12g: Percentage huishoudens (met minstens 1 persoon tussen 16 en 74 jaar) met een internetconnectie thuis, België en gewesten, EU-15, EU-25, EU-27 en individuele landen, 2002-2006

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
EU-27					49	
EU-25			43	48	51	
EU-15	39	43	46	53	54	
België	41			50	54	60***
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	48			48**	51**	58***
Vlaams Gewest	41			56**	60**	65***
Waaals Gewest	39			41**	45**	53***

Denemarken	56	64	69	75	79
Duitsland	46	54	60	62	67
Griekenland	12	16	17	22	23
Spanje	:	28	34	36	39
Frankrijk	23	31	34	:	41
Ierland	:	36	40	47	50
Italië	34	32	34	39	40
Luxemburg	40	45	59	65	70
Nederland	58	61	65	78	80
Oostenrijk	33	37	45	47	52
Portugal	15	22	26	31	35
Finland	44	47	51	54	65
Zweden	:	:	:	73	77
Verenigd Koninkrijk	50	55	56	60	63
Noorwegen	:	60	60	64	69

bron: [Eurostat](#): datasets en **FOD Economie - Afdeling Statistiek en Economische Informatie (2006), [Eerste officiële cijfers over de digitale kloof in België](#) en ***(2007), [ICT-statistieken bij huishoudens](#)

Tabel 12h: Redenen om thuis geen internet te hebben, percentage van de Belgische huishoudens met minstens één persoon tussen 16 en 74 jaar, België, 2006-2007

	alle gezinnen		eenoudergezin		twee volwassenen zonder kinderen		huishoudens zonder kinderen		huishoudens met kinderen	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
om privacy of veiligheid	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
vaardigheid ontbreekt	7	10	7	5	10	13	9	13	3	3

lichamelijke handicap	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0
uitrustingskosten te hoog	11	11	25	22	10	9	12	12	10	9
verbindingskosten te hoog	7	8	14	16	6	6	7	8	6	6
internet niet nodig	21	20	13	9	29	28	25	25	8	6
niet gewenst/nodig	23	21	15	9	31	30	28	26	9	7
elders toegang	6	5	7	7	5	4	6	5	5	4
wil geen internet	3	4	3	2	4	6	4	4	2	2
om andere redenen	6	4	5	4	7	5	7	5	3	3

bron: FOD Economie - Afdeling Statistiek en Economische Informatie (2007), [ICT-statistieken bij huishoudens](#)

Tabel 12i: Percentage van de bevolking dat geen middelen heeft om over een pc te beschikken, onder en boven de armoedegrens, België, 2004

	Totaal	Onder de armoedegrens	Boven de armoedegrens
Geen middelen over PC te beschikken	8,9	22,6	6,5

bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek (2006), [Persbericht EU-SILC 2004](#)

Tabel 12j: Percentage huishoudens dat thuis geen internetconnectie heeft omwille van financiële redenen, naar inkomensniveau, België en de gewesten, 2004

	België	Vlaams Gewest	Waals Gewest
eerste quintiel	27	15,9	29,5

tweede quintiel	14,1	11,2	14,7
derde quintiel	10,6	7,9	13
vierde quintiel	6,1	3,7	10,7
vijfde quintiel	3,9	2,1	8

bron: Belgisch strategisch verslag inzake sociale bescherming en sociale inclusie 2006-2008:
Nationaal Actieplan Sociale Insluiting: [Indicatoren](#), p. 147

Tabel 12k: Percentage huishoudens dat thuis geen internetconnectie heeft omwille van financiële redenen, naar opleidingsniveau, België en de gewesten, 2004

	België	Vlaams Gewest	Waals Gewest
laag	16	10,9	19,4
midden	12,4	7,4	16,3
hoog	5,7	2,8	8,4

bron: Belgisch strategisch verslag inzake sociale bescherming en sociale inclusie 2006-2008:
Nationaal Actieplan Sociale Insluiting: [Indicatoren](#), p. 147

Laatste aanpassing: 04/12/2007